

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. sep-
tembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija« pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.200 lir - Leto XLVIII. št. 15 (14.106)

Trst, sobota, 18. januarja 1992

primorski Dnevnik

8554 AA
OSREDNJA KNJIŽNICA
P.P. 132
66001 KOPER

Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190
Fax 0432/730462

Kljub nerešenim manjšinskim vprašanjem se odnosi med državama niso ohladili

Cossiga prvi v Ljubljani

*Predsednika poudarila, da se med prijateljskima državama vse lahko reši s pogajanjem
Danes zadnja etapa predsednika Cossige v Piranu, kjer se bo sestel s predstavniki Italijanov*

Polemike niso v interesu manjšin

Včeraj se je v Trstu sestalo predstavništvo Slovencev v Italiji, da bi ocenilo razmere, ki so nastale ob priznanju Slovenije in Hrvaške ter ob aferi memorandumov o manjšinskih pravicah. Slovensko predstavništvo je podrobno obravnavalo polemike in nesprejemljiva stališča, ki so se v teh dneh pojavila v sredstvih javnega obveščanja. Ob tem je prišlo tudi do očitnih nesporazumov s predstavniki Italijanske Unije. Zaradi tega ji je slovensko zastopstvo naslovilo pismo s predlogom, da bi prišlo čimprej do ponovnega skupnega sestanka z namenom, da bi razčistili potek zadnjih dogodkov in odpravili obstoječa nesoglasja. To, kar se danes dogaja, je rečeno v pismu, prav gotovo ni v interesu manjšin in v skupni želji po resničnem sožitju na vsem obsejnim območju. O morebitnem usklajevanju pobud med obema manjšinama je že stekla beseda na skupnem zasedanju pred enim mesecem, zato bi bilo zares škoda, ugotavlja slovensko predstavništvo, če bi prišlo do prekinitve prijateljskih vezi in obojestranske solidarnosti.

LJUBLJANA — Komaj sedem minut je trajal resen, toda sproščen, protokolarni sprejem italijanskega predsednika Francesca Cossiga v slovenskem glavnem mestu, toda kako velik zgodovinski premik je bil narejen od časov izpred petdesetih let, ko je v takratni okupirani Ljubljani bila na istem prostoru okupatorska fašistična častna straža.

Predsednik Milan Kučan je gostu toplo pozdravil, 9-letna Anja Ciraj mu je izročila šopek svežih rož, nato pa je Kučan predstavil slovensko vodstvo: predsednika skupščine Bučarja, predsednika vlade Peterleta, člane predsedstva Pluta, Kmecla in Omana, zunanje ministra Rupla, ministra za Slovence po svetu Dularja in ljubljanskega župana Strgarja.

Sledili sta obe himni. Predsednika sta ju poslušala mirno, zbrano. Polkovnik Krkovič, isti ki je Kučanu raportiral na že zgodovinskem 25. juniju, je raportiral Cossigi: »Vaša ekscelenca, častna četa Teritorialne obrambe je pripravljena na pregled.« Poveljevanja so bila slovenska, rezka, pa vendar nekako domača.

Razgovor obeh predsednikov, zunanje ministra Rupla in pomočnika italijanskega zunanje ministra Vitaloneja so se zavlekla krepko čez predvideno uro. Skoro polovico časa so posvetili obema manjšinama. O tem sta tudi oba predsednika zelo podrobno govorila na tiskovni konferenci, na kateri je bilo okrog sedemdeset italijanskih in seveda številni slovenski novinarji.

Cossiga se je v uvodu tega problema dotaknil, ko je govoril kot o problemu, ki ga bodo v dvostranskimi pogajanjih rešili. Že ob podpisu listine, s katero so ustanovili diplomatske odnose pa je poudaril, da med dvema demokratičnima državama ni problemov, ki jih ne bi mogli rešiti z mirnimi pogajanjimi. V Sloveniji in na Hrvaškem žive Italijani, v Italiji pa Slovenci in v tej Evropi, ki je poznala dve vojni, tragično ločevanje na Vzhod in Zahod »ni problema, ki ga ne bi mogli rešiti z mirnimi pogajanjimi«. Moramo misliti na stvari, ki nas lahko še delijo, toda predvsem na ono, kar nas združuje.

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Italijanski predsednik izrazil upanje, da se bo vojna kmalu končala Cossiga izročil Tudjmanu listine o italijanskem priznanju Hrvaške

WALTER ŠKERK

ZAGREB — »Naša naroda sta na tem področju večkrat delila isto usodo. Vaš obisk je izraz tudi te zgodovine in bo gotovo prispeval k ustavitvi agresije na našo Hrvaško.« S temi besedami je predsednik Republike Hrvaške Franjo Tuđman pozdravil italijanskega predsednika Francesca Cossigo. Cossiga se je s Tudjmanom srečal v bivši Titovi vili Zagorje v Zagrebu, ki že nekaj mesecev služi hrvaškemu vrhovništvu kot predsedniška reprezentančna rezidenca. V vili Zagorje je italijanski podtajnik pri zunanjem ministrstvu Vitalone tudi uradno sporočil hrvaškim oblastem, da je Italija priznala mednarodno subjektiviteto Hrvaške ter da hoče z njo vzpostaviti normalne diplomatske in dobrososedske odnose. Italijansko poslanico je sprejel hrvaški podminister pri zunanjem ministrstvu Božidar Gagro, bivši jugoslovanski veleposlanik v Parizu.

Po uradnem delu slovesnosti je italijanski predsednik dal krajšo izjavo za javnost, v kateri je med drugim dejal: »Odlučitev, da bi osebno prinesel v Zagreb dokumente o italijanskem priznanju Hrvaške, se je rodila v meni za časa barbarskega bombardiranja Dubrovnika. Osebno voščim Hrvaški, da bi lahko čimprej postala članica Evropske skupnosti, in da bi se vojna, ki se vleče že preveč časa, čimprej končala. Upam, da se bo sedanje krhko premirje, tudi s pomočjo odločilnega posega ES in Združenih narodov, čimprej spremenilo v trajen mir.«

V nadaljevanju svojega obiska se je Cossiga srečal v zagrebški katedrali Svetega Štefana s kardinalom Franjom Kuharičem. Tu je italijanskega predsednika pričakalo tudi nekaj sto Zagrebčanov, ki so uglednega gosta toplo po-

zdravili. Cossiga se je v katedrali poklonil pred grobom kardinala Štepinca. Zatem se je italijanski predsednik podal v Hotel »T«, kjer je glavni stan Opazovalne misije Evropske skupnosti. Cossiga je pojasnil, da se je hotel srečati z evropskimi opazovalci, med katerimi je mnogo italijanskih častnikov in diplomatov, da bi jim izrazil svojo solidarnost po tragični smrti petih opazovalcev pri Varaždinu ter kot rthovni poveljnik italijanske vojske.

Izgleda, da so hrvaške oblasti, s predsednikom Tudjmanom na čelu, dokaj hladno sprejele italijanskega gosta. Po nekaterih vesteh naj bi baje med obedom v vili Zagorje, daleč od oči javnosti, prišlo tudi do manjšega incidenta.

Na sliki (Telefoto AP): Cossiga je Tudjmana odlikoval z najvišjim italijanskim odlikovanjem

Nobene izjave o notranji politiki

TRST — Predsednik Cossiga po svojem prihodu v Ronke ter na mejni prehod Fernetiče ni hotel dati nobene izjave o notranji politiki. Prisotnim časnikarjem je lakonično dejal, da bo govoril po današnjem pogovoru s predstavniki Italijanske Unije v Piranu.

Če so bili varnostni ukrepi na italijanskem ozemlju, še zlasti na letališču v Ronkah prej ohlapni kot strogi, pa tega ni mogoče reči za slovenski del njegovega potovanja. Tam so varnostni ukrepi bili izredno strogi, tako da so novinarji, še zlasti pa fotografi in snemalci, imeli dokajšnje težave pri opravljanju svojega dela.

NA 5. STRANI

Naročnina: za Italijo mesečna 23.000 Lir - Prednaročnina do 29. 2. 1992 200.000 Lir. Poštni tekoči račun Založništva tržaškega tiska, Trst 13512348; za Slovenijo: mesečna 450 SLT (dnevna 22 SLT). Letna prednaročnina 5.000 SLT za tiste, ki jo poravnajo do 29.2.1992. Žiro računa 50101 - 601 - 85845, ADIT Sežana - Partizanska 75 a, telefon 067/73360; Fax 067/72441.

Oglaš: 1 trgovski modul (šir. 1 stolpec viš. 23 mm) 80.000 lir; finančni in legalni 120.000 lir; ob praznikih povečani 20%; mali oglaš 850 lir beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu, lva 19%. Naročila sprejemajo: iz dežele Furlanije-Julijske krajine agencija PUBLIEST Srl, Trst, ul. Montecchi 6 - Tel. 7796-611 - Fax 768697; iz drugih dežel v Italiji podružnice SPJ; iz Slovenije in Hrvaške STUDIO VISTA d.o.o., Ljubljana, Tel. 261067

primorski

dnevnik

sobota, 18. januarja 1992

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tlx 460894 - Fax 040/772418
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax 0481/532958
CEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Glavni urednik Dušan Udovič
Odgovorni urednik Vojimir Tavčar

Izdaja ZTT
Tiska EDIGRAF

Clan italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Ugrabitev malega Faruka Kasama bi bila lahko delo neke novoformirane bande

Preiskovalci upajo, da se ugrabitelji še vedno skrivajo na Smaragdni obali

PORTO CERVO — Nekaj sto policistov je tudi vso preteklo noč iskalo bandite, ki so v sredo zvečer v družinski vili v Porto Cervu ugrabili 8-letnega Faruka Kasama (**na slikah AP**). Preiskava doslej še ni obrodila konkretnih rezultatov, agenti pa so skušali predvsem zapreti vse izhode s Smaragdne obale proti hribom okoli Nuora, kjer naj bi bilo po mnenju preiskovalcev pripravljeno skrivališče za malega Faruka. Celotno področje podrobno pregledujejo in upajo, da so ugrabljenca skrili v kaki izmed nenaseljenih vil.

Preiskovalci ne zavračajo nobene hipoteze in menijo, da je povsem možno, da ugrabitve niso izvedli profesionalci, temveč kaka na novo formirana banda, ki ji je šla na roko cela serija slučajnih okoliščin. Na to jih navaja dejstvo, da banditi pred napadom niso onesposobili video alarmnih naprav, s katerimi je vila opremljena, po ugrabitvi pa s seboj niso odnesli daljinskega upravljalca, s katerim je dečkov oče že nekaj minut po ugrabitvi alarmiral varnostno službo na Smaragdni obali.

Zelo intenzivno pa iščejo tudi osebo, ki je

ugrabiteljem pomagala v Porto Cervu in jim preskrbela vse potrebne informacije, brez katerih bi bila ugrabitev nemogoča. Toda to iskanje je precej brezupno, saj tudi v drugih primerih preiskovalcem ni skoraj nikoli uspelo odkriti osebe, ki je »na kraju samem« pomagala pripraviti ugrabitve.

Zvedelo se je tudi, da so takoj po ugrabitvi opazili neki avto, ki je vozil proti severozahodu, kar lahko tudi pomeni, da so ugrabitelji izbrali precej daljšo pot do morebitnega skrivališča v hribih okoli Nuora.

Roparji odnesli 4 milijarde lir s poštnega vlaka Sulmona-Aquila

AQUILA — Kot v filmu o divjem zahodu, je bil komentar policijskega funkcionarja glede neverjetnega roba na krajevnem vlaku, ki vozi med Sulmono in Aquilo. Krajevni vlak 7120 je odpotoval včeraj ob 18.49 iz Sulmona in prispel, točno po urniku, ob 19.59 v Aquilo. Točno že, vendar brez svojega dragocenega tovora, baje kake 4 milijarde lir v gotovini in v čekih, zaslužek vrste poštnih uradov, ki so te dni inkasirali avtomobilске takse in TV naročnine.

Kako je vsa zadeva potekala, sploh še ni jasno. Po prvih ugotovitvah naj bi nekdo skočil na vlak, ki na nekaterih odsekih vozi zelo zelo počasi, razbil šipo na poštnem vagonu, nato je baje vreče z denarjem in čeki zmetal na progo, kjer so jih pobrali njegovi pajdaši in odbrzeli z avti.

Zelo verjetno je roparjem nekdo povedal, kdaj bodo peljali denar in kako prevoza poteka. Zato sedaj policija išče ne samo materialne storilce, temveč tudi tiste, ki so jim dali dragocene napotke.

Vojaštvu bodo zagotovili pravice po načelih mednarodnega prava

MOSKVA — V veliki kremeljski palači se je včeraj dopoldne začelo delo skupščine vojaških sil Skupnosti neodvisnih držav. Udeležuje se ga preko 5.000 častnikov vseh vojaških rodov in vojaških akademij. V središču razprave sta položaj vojaškega osebja in problem ohranitve, ali pa njihove

ukinitve, združenih vojaških sil Skupnosti neodvisnih držav.

Pred kongresno palačo se je zbralo nekaj sto oseb, ki so manifestirali (**na sliki AP**) podporo vojaškim silam in proti ruskemu predsedniku Borisu Jelcinu.

Delo skupščine častnikov, ki so ga neposredno prenašali po tele-

viziji, se je začelo v napetem vzdušju. V dvorani sta bila prisotna Jelcin, predsednik Kazahstana Nursultan Nazarbajev in vrhovni komandant vojaških sil Skupnosti neodvisnih držav ter maršal Jevgenij Šapošnikov. Odsoten je bil ukrajinski predsednik Leonid Kravčuk, ki je sicer napovedal svojo prisotnost. Odsotnost ukrajinskega liderja je vzbudila polemike. Na pripombo predsednika skupščine, da bi sklicanje vseh predsednikov vzelo preveč časa je neki kapetan med aplavzi dejal, da je Jelcinu, Nazarbajevu in Šapošnikovu zadostoval le en dan za razbitje Sovjetske zveze in da so tako ignorirali voljo sovjetskega ljudstva na marčnem referendumu (o ustanovitvi nove Zveze).

Na skupščini so orisali dokument o vojaških problemih, ki ga je včeraj sprejelo osem republik SND, ki so se udeležile "vrha" skupnosti. Na "vrhu" niso dosegli sporazuma o statusu vojaških sil, državni poglavarji pa so vsekakor izrazili pripravljenost zagotoviti vojaškim silam vse svoboščine v skladu z mednarodnim pravom.

Sodišče oprostilo Papandreua

ATENE — Posebno sodišče, ki ga je imenoval grški parlament, je včeraj oprostilo nekdanjega predsednika grške vlade Papandreua (**na sliki z ženo Dimitro po oprostitvi**) obtožbe, da je vpleten v škandal v zvezi s primanjkljajem kakih 200 milijonov dolarjev v Kretski banki. Škandal je izbruhnil konec leta 1988, ko so Papandreu in vrsta ministrstev socialistične vlade, ki jo je vodil, morali odstopiti.

Po razsodbi je Papandreu dal zelo ostro izjavo proti svojim političnim nasprotnikom, češ da so mu hoteli uničiti politično kariero.

Sodišče pa je včeraj obsodilo dva bivša ministra, nekdanjega ministra za finance Covalasa in ministra za prevoze Pecosa, prvega zaradi »pomanjkanja poštenosti«, ker je posredoval pri brisanju dolgov Papandreujevega prijatelja Kalkanisa, drugega pa ker je favoriziral naložbe bankirja Koskotasa.

III.

SANKT PETERBURG — Na sporedu je tudi srečanje z Viktorjem Novikovim, umetniškimi vodjo Teatra Vere Komisarževske, ki je lani gostovalo pri tržaškem SSG. Kljub težavnosti trenutka ljudje še hodijo v gledališča in tudi za v bodoče so pri gledališču zadovoljni, čeprav vedo, da ne bodo dobivali več nobenih dotacij in da bodo morali za finansiranje poskrbeti sami.

V »Domu igralca« spoznava mladega in darovitega režiserja Dimitrija Astrahana, ki je pravkar posnel svoj prvi film, ki so ga vključili med možne nominacije tujih filmov za letošnjega oskarja.

Večer prebija v prijetni družbi Degtjarovih, Frankovih znancev in igralcev že omenjenega gledališča. Prijetno in veselo, kajti včasih so spomini veliko slabši od sedanjosti.

Nataša, ki je naju sprejela v goste, odpotuje v Italijo. Ob petih zjutraj jo pospremit do letališča in se lahko prepričam,

Utrinki z dvotedenskega novoletnega bivanja v Moskvi in Sankt Peterburgu

na lastne oči, da pred nekaterimi prodajalnami že čakajo petdesetmetrske vrste, štiri, pet ur pred odprtjem.

Dvodnevni postanek v Sankt Peterburgu je bil prijeten, ob zori novega dne pa smo spet v prestolnici. Na poti domov skočimo še na tržnico Novye Čerjomuški (nove šarnice), najdražjo v Moskvi. Na prodajnih pultih je vsega na pretek: meso, slanina, celi odojki, sveže sadje, zelenjava, sir, toda po cenah, ki so za poprečnega ruskega državljanca nedostopne, medtem ko je za tužce, še posebno v dani situaciji, vse še bolj preprosto in poceni kot včasih. Za poldruge kilogram mandarin, štiri limone in kilogram jabolk sem odštel 550 rubljev. Predavatelj na univerzi jih zasluži še vedno samo 400 mesečno.

Aljoša je odpotoval v Kišinjov (Moldova) za šampanjcem in rdečim kavjarjem. Bi kdo od nas odpotoval v Reggio Calabria za zaboj šampanjca in nekaj kilogramov prekajenega lososa? In moj znanec Saša, ki je po poklicu taksist, je za odjekom odšel v Tambov, vozil je več kot 24 ur za nekaj kilogramov »mlečnega svinjskega mesa« po nekoliko nižji ceni.

V nedeljo se je Franko odpravil na sprehod v Izmajlovo, moskovski boljši trg, ki »obratuje« vsako soboto in nedeljo in na katerem lahko kupiš vsakovrstne spominke, antikvariat in, ob priložnosti, še marsikaj drugega.

Sam sem se odpravil na Šeremjetjevo, v Moskvo so odpravili tovor »humanitarne pomoči«, ki smo jo zbrali na sedežu tržaškega združenja Italija - ZSSR. Z Va-

lerijem in z direktorjem širotišnice »Molodaja Gvardija« smo na tovornem letališču Šeremjetjevo-2 ostali polnih šest ur, med katerimi smo se borili z birokracijo, pijanimi načelniki skladišč, še ne povsem odcvetelimi tetkami, ki so nam izpolnile carske deklaracije šele potem, ko smo pristali na njihovo zahtevo, da jim z iglico očistimo žig in da ga nato odtisnemo na kakih tristo še neuporabljenih formularjev. Padli smo v neverodostojno sceno, tako, ki je ne premore niti najbolj prefinjen mojster angleškega (ali ruskega) humorističnega filma, čeprav je naše razpoloženje na licu mesta vse prej kot vedro. Treba je požirati, zato da sprejmemo tovor, da ga sami naložimo na tovornjak in odpeljemo v sirotišnico. To je kategorični imperativ: vse, samo da spravimo tovor iz letališkega skladišča, drugače ni nobenih jamstev, da bodo stvari prišle do sirot.

(SE NADALJUJE)

IGOR CANCIANI